

Kwartalnik Niepełnosprawność

<http://kn.pfron.org.pl/kn/dla-autorow/etyka-publicacyjna/109,Zasady-etyki-publicacyjnej-majace-na-celu-przeciwdzialanie-nieuczciwym-praktykom.html>
2023-09-28, 02:12

Zasady etyki publikacyjnej, mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom publikacyjnym, w szczególności zgodne z wytycznymi Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej (ang. Committee on Publication Ethics - COPE)

Redakcja Kwartalnika naukowego „Niepełnosprawność - zagadnienia, problemy, rozwiązania” (ISSN 2084-7734), którego Wydawcą jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w celu przeciwdziałania nieuczciwym praktykom publikacyjnym stosuje zasady etyki publikacyjnej, w szczególności określone przez Komitet ds. Etyki Publikacyjnej (ang. Committee on Publication Ethics - COPE) i rekomendowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zasady etyki publikacyjnej obowiązujące Wydawcę:

1. Celem Kwartalnika jest popularyzacja w społeczeństwie krajowej i światowej wiedzy w zakresie niepełnosprawności. Wydawca publikuje recenzowane artykuły naukowe wnoszące istotny wkład w rozwój nauki w obszarze szeroko rozumianej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Ponadto prowadzi politykę wydawniczą przyczyniającą się do upowszechniania opartej na badaniach naukowych wiedzy o niepełnosprawności na arenie międzynarodowej.
2. O przyjęciu propozycji wydawniczej do planu decyduje Kolegium Wydawnicze (Zespół Redakcyjny, Rada Programowa i Wydawca), biorąc pod uwagę profil czasopisma, tematykę, oryginalność i przydatność dla odbiorców (przedstawiciele nauki, przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej realizujących na co dzień politykę Państwa w obszarze szeroko rozumianej rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz praktyków, którzy w realizacji tej polityki aktywnie uczestniczą, tj. przedsiębiorcy oraz przedstawiciele trzeciego sektora).
3. Wydawca stosuje wszelkie dostępne środki w celu zapobiegania plagiatom i publikacji fałszywych danych.
4. Wydawca przeciwdziała takim negatywnym zjawiskom, jak *ghostwriting* (autorstwo-widmo - pominięcie w wykazie autorstwa osób, które tworzyły publikację) i *guest authorship* (autorstwo gościnne lub grzecznościowe - przypisanie autorstwa osobom, które nie uczestniczyły w tworzeniu dzieła).
5. Wydawca wymaga od Autorów publikacji ujawnienia wkładu poszczególnych Autorów w jej powstanie, przy czym główną odpowiedzialność ponosi Autor

zgłaszający pracę.

6. Wydawca wymaga informacji o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji naukowo-badawczych, stowarzyszeń i innych podmiotów.
7. Wydawca dokumentuje wszelkie przejawy nierzetelności naukowej, zwłaszcza łamania i naruszania zasad etyki obowiązujących w nauce, a o wszelkich wykrytych przypadkach będą informowane placówki zatrudniające Autorów oraz wszelkie zainteresowane instytucje.
8. Wydawca zobowiązuje się do poszanowania autorskich praw osobistych Autorów, a w szczególności respektowania prawa do autorstwa oraz decydowania o sposobie oznaczenia autorstwa, dbania o renomę oraz dobrą sławę Autorów oraz utworu.
9. Wydawca prowadzi niezależną i bezstronną politykę wydawniczą.
10. Wydawca podejmuje decyzje o przyjęciu prac do druku w sposób jawny i przejrzysty.
11. Wydawca zapewnia rzetelny i profesjonalny proces wydawniczy, w tym proces redakcyjny.
12. Wydawca dochowuje wysokich standardów edytorskich.
13. Wydawca zapewnia poufność i bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych.

Zasady etyczne obowiązujące Autorów:

1. Autorzy są zobowiązani do przekazania Wydawcy dzieła oryginalnego, które nie może stanowić w żadnej części *plagiatu*, czyli przywłaszczenia cudzego utworu, danych lub pomysłów w całości lub w części, bez zaznaczenia tego w tekście, i *autoplagiatu* (zduplikowania publikacji), czyli opublikowania własnego utworu w całości lub w części w więcej niż jednym wydawnictwie.
2. Autorzy składają oświadczenie, że zapoznali się z Kodeksem Etyki Publikacyjnej Wydawcy.
3. Autorzy składają oświadczenie, że przesłana praca jest utworem oryginalnym, nienaruszającym praw osób trzecich, przygotowanym samodzielnie i nigdzie wcześniej niepublikowanym.
4. Wykorzystane przez Autorów materiały ilustracyjne innych osób muszą być odpowiednio oznaczone.
5. Wykorzystane w utworze teksty innych Autorów powinny być odpowiednio oznaczone.
6. Wszystkie wykorzystane przy tworzeniu publikacji muszą być wymienione w wykazie źródeł (bibliografii załącznikowej).
7. W przypadku prac zbiorowych Autor zgłaszający publikację do wydania jest zobowiązany określić autorstwo poszczególnych fragmentów dzieła.
8. Autorzy mogą dobrowolnie wycofać z procesu wydawniczego tekst przedłożony do publikacji bez ponoszenia konsekwencji do momentu przekazania go do oceny recenzentów. W przypadku wycofania pozytywnie zrecenzowanego tekstu przedłożonego do procesu wydawniczego, Autorzy zobowiązują się do zrekompensowania Wydawcy poniesionych kosztów związanych z przeprowadzoną procedurą recenzowania.
9. Przekazane przez Autorów teksty są publikowane na podstawie udzielonych Wydawcy nieodpłatnych autorskich licencji wydawniczych, regulujących wszelkie

sprawy prawnoautorskie. Brak złożenia oświadczenia o udzieleniu nieodpłatnej licencji na wykorzystanie utworu uniemożliwia publikację artykułu w czasopiśmie.

10. Autor zapewnia, że prawa autorskie do utworu udzielone Wydawcy na podstawie nieodpłatnej licencji w dacie jego przyjęcia przez Wydawcę nie będą ograniczone jakimikolwiek prawami osób trzecich, korzystanie z utworu i rozporządzanie nim przez Wydawcę nie będzie naruszać dóbr osobistych ani praw osób trzecich.

Zasady recenzowania publikacji naukowych zostały przedstawione w zakładce pn. „Procedura recenzowania”.

Obowiązkowe oświadczenia dla Autorów publikacji w Kwartalniku zostały przedstawione w zakładce pn. „Informacje dla Autorów”.

Pomoc i doradztwo w przestrzeganiu etyki wydawniczej stanowi [Kodeks Postępowania Komitetu ds. Etyki Publikacyjnej](#).

[Wersja polska tłumaczenia standardów COPE](#).

[Ewaluacja jakości działalności naukowej - Przewodnik MNiSW](#).

Zapora ghostwriting

Rzetelność w nauce stanowi jeden z jej jakościowych fundamentów. Czytelnicy powinni mieć pewność, iż Autorzy publikacji w sposób przejrzysty, rzetelny i uczciwy prezentują rezultaty swojej pracy, niezależnie od tego, czy są jej bezpośrednimi Autorami, czy też korzystali z pomocy wyspecjalizowanego podmiotu (osoby fizycznej lub prawnej).

Co to jest zapora ghostwriting?

Dowodem etycznej postawy pracownika naukowego oraz najwyższych standardów redakcyjnych powinna być jawność informacji o podmiotach przyczyniających się do powstania publikacji (wkład merytoryczny, rzeczowy, finansowy etc.), co jest przejawem nie tylko dobrych obyczajów, ale także społecznej odpowiedzialności.

Przykładami przeciwstawnymi są „ghostwriting” i „guest authorship”. Z „ghostwriting” mamy do czynienia wówczas, gdy ktoś wniósł istotny wkład w powstanie publikacji, bez ujawnienia swojego udziału jako jeden z Autorów lub bez wymienienia jego roli w podziękowaniach zamieszczonych w publikacji. Z „guest authorship” („honorary authorship”) mamy do czynienia wówczas, gdy udział Autora jest znikomy lub w ogóle nie miał miejsca, a pomimo to jest Autorem/Współautorem publikacji.

Aby przeciwdziałać przypadkom „ghostwriting”, „ghostwriting” Redakcja czasopisma powinna wprowadzić odpowiednie procedury swoiste dla reprezentowanej dziedziny bądź dyscypliny nauki lub wdrożyć poniższe rozwiązania:

1. Redakcja powinna wymagać od Autorów publikacji ujawnienia wkładu poszczególnych Autorów w powstanie publikacji (z podaniem ich afiliacji oraz kontrybucji, tj. informacji kto jest Autorem koncepcji, założeń, metod, protokołu itp. wykorzystywanych przy przygotowaniu publikacji), przy czym główną odpowiedzialność ponosi Autor zgłaszający manuskrypt.
2. Redakcja powinna wyjaśnić w „Instrukcjach dla Autorów”, że „ghostwriting”, „ghostwriting” są przejawem nierzetelności naukowej, a wszelkie wykryte przypadki będą demaskowane, włącznie z powiadomieniem odpowiednich

podmiotów (instytucje zatrudniające autorów, towarzystwa naukowe, stowarzyszenia edytorów naukowych itp.).

3. Redakcja powinna uzyskać informację o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji naukowo-badawczych, stowarzyszeń i innych podmiotów („financial disclosure”).
4. Redakcja powinna dokumentować wszelkie przejawy nierzetelności naukowej, zwłaszcza łamanie i naruszanie zasad etyki.

Wszystkie osoby wskazane jako Autorzy muszą brać taki udział w przygotowaniu pracy, aby móc wziąć odpowiedzialność za jej zawartość. Niedopuszczalne jest wskazywanie jako Autora (Współautora) osoby, której wkład w powstanie pracy jest znikomy lub w ogóle nie miał miejsca („*ghost authorship*”). W przypadku prac przygotowanych przez więcej niż jednego Autora należy przedstawić wkład poszczególnych Autorów w powstanie pracy, zaznaczając udział w: A - przygotowaniu projektu badań, pracy; B - zbieraniu danych, prowadzeniu badań; C - przeprowadzeniu analizy statystycznej; D - interpretacji wyników; E - opracowaniu manuskryptu; F - wyszukiwaniu literatury. Członkowie grup, którzy nie spełniają tych kryteriów, powinni być wymienieni, za ich zgodą, w podziękowaniach. Niedopuszczalne jest, aby osoba, która wniosła istotny wkład w powstanie pracy, nie była ujawniona jako Współautor lub wymieniona w podziękowaniach („*ghostwriting*”). Odpowiedzialność za wskazanie Autorów pracy ponosi Autor przesyłający pracę do Redakcji. Niestosowanie się do powyższych zasad będzie uznane za nierzetelność naukową oraz postępowanie nieetyczne. Wszelkie naruszenia zasad etycznych obowiązujących w nauce będą przez Redakcję dokumentowane. W przypadku wykrycia będą ujawniane i podane do wiadomości zainteresowanych instytucji, towarzystw naukowych i redakcji innych czasopism.

Powinna zostać podana informacja o źródłach finansowania prowadzonych badań i przygotowania pracy do publikacji. Wskazany powinien być udział instytucji naukowo-badawczych lub innych podmiotów w prowadzonych badaniach i przygotowaniu pracy do publikacji.

Autorzy muszą ujawnić Redakcji i opisać na załączonym dokumencie wszystkie konflikty interesu (w tym dotyczące spraw finansowych), co do których Redakcja lub czytelnicy mogą sądzić, że odnoszą się one do przedstawionych badań lub innego materiału. Informacja ta będzie traktowana przez Redakcję jako poufna, do czasu zaakceptowania pracy do druku. Wtedy Redakcja może opublikować odpowiednie informacje razem z artykułem.

Materiały, które zostały już wcześniej opublikowane lub są opisane w artykule skierowanym do publikacji drukiem lub w mediach elektronicznych, nie mogą być przesyłane do opublikowania w Kwartalniku. Opublikowanie streszczeń w materiałach konferencyjnych, nie jest uważane za wcześniejszą publikację. W przypadku opublikowania materiałów, które wcześniej już zostały opublikowane, jeśli fakt ten został ujawniony po opublikowaniu materiałów w Kwartalniku, Redakcja zamieści stosowną informację w wersji papierowej jak również on-line.